Թիւ ՏԼՆ Թիւ 121 ԱՊՐԻԼ 22/4 ՄԱՅԻՍ 1897 2 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1314 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

درعلیه‌ده غلطه‌ده (ماسیس) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրութիւն պէտք է ուղղել Առ Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համտի Բաշա խան Օսմ. Նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS"

Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գին.	արծ.	75
» »	Վեցամսեայ	»	»	40
Դաւառներու »	Տարեկան	»	»	100
» »	Վեցամսեայ	»	»	50
» »	Եռամսեայ	»	»	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք		25
Ռուսիոյ »	»	ռուբլի		10

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կընդունուի. 115 զրուշի փուլը 100 զրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ 10 ՓԱՐԱ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Առաջին Յօդուած)

Այս պահուս բաղդատմամբ նախորդ աշնան, աւելի հանդիստ շունչ մը կառնեն գաւառներու մէջ, յոյսերնին դնելով ասոր վրայ թէ՝ այս դարնան բաւական առատ ցանք պիտի ըլլայ և առաջիկայ ամառ ալ առատ հունձք։ Գաւառներու մէջ քաղքցիին, գեղացիին, հարուստին աղքատին, վաճառականին արհեստաւորին, ապրուստի համար, առաջին մտածումը հացն է. երբ հացը առատ ու ժան է, ոչ միայն ամէն մարդ գործ կունենայ, այլ քիչ գործով ալ գոհ կը լինի, քանի որ պիտի կրնայ իր ընտանիքին տարուան մը պաշար ապահովել։

Արդ, ուրիշ առիթի թողով այս տարուան մեր երկրագործութեան վրայ տեղեկութիւններ հաղորդելը, ցուցընենք թէ այս պահուս ինչ կացութեան մէջ է գաւառներու արտաքին վաճառականութիւնը։ Որովհետեւ մեր խօսքը գլխաւորապէս Սրվոզի, Տիարպէքիրի, Խարբերդի, Պիթլիսի, Էրզրումի և Վանի ու Ատանայի կուսակալութեանց վրայ է, ըսենք անմիջապէս որ ասոնց արտաքին վաճառականութիւնը գլխաւորապէս Պոլսոյ հետ է։ Սակայն քանի մը քաղաքներ այլև այլ ապրանքներու ներածման մէջ կարեւոր տեղ մը կը բռնեն առանձին, ինչպէս Տրապիզոնը Նաւթի (կաղ եաղը), շաքարի, սուրճի համար. Սամսոն, Կիրասոն նոյնպէս. բայց սահմանափակ ծաւալով. Հալէպ՝ որ տեղական ապրանքներէ զատ. եւրոպական կաւելեղէնի և պատմայի գլխաւոր կեդրոն մ'է հիմա։

Արդ, գաւառներու այս արտաքին վաճառականութիւնը կը կայանայ գլխաւորապէս մանիֆաթուրայի ճիւղին մէջ. ամերիկան կաւը, խասան Թիւլպէնտներ, ամէն տեսակ պատմա, շուխա, շալայագ, հանդերձի համար այլև այլ ֆասոններ, ֆանէլա, ֆէս կը կազմեն այդ ճիւղին գլխաւոր նիւթերը. ասոնց մէջ հաշուելու է ամէն տեսակ ռոհֆէ, մետաքսեղէն, մանրավաճառի հարիւրաւոր նիւթեր, որոնցմով զրաղողները ֆաթուրայի վաճառականներէն կը տարբերին պրդպր կամ չարշի անունով։

Ադդարիայի նիւթերը գլխաւորաբար պատրաստ ստակով կը գնուին Պոլսոյ հրապարակէն. երկու հարիւր ոսկի դրամագլուխ ունեցող մը Պոլիս կը վազէր, հրապարակի վրայ ֆասոնոս, հեռեւաբար ածան ապրանքներ փնտռելու համար. այսպէս կընէին թոհաֆճիներն ու հանդերձեղէնի համար կտոր ծախողները. իսկ անոնք որ մեծվաճառատուններ ունէին սովորաբար Էրզրումի, Վանի, Տիարպէքիրի մէջ. անոնք միեւնոյն ատեն վարկով ապրանք կը վերցնէին Պոլսոյ մեծ մագազաներէն։

Սակայն վարկը գլխաւորապէս բուն ֆաթուրայի ճիւղին վրայ կը դառնար, նախ անոր համար որ հայ վաճառականները թէ Պոլսոյ մէջ և թէ գաւառներու մէջ գլխաւորապէս այս ճիւղովը կըզբաղին, երկրորդ որովհետեւ այս ապրանքները կանխիկ դրամով այնքան քիչ շահ մը կը յոգուն և այնքան քիչ կը սպառին որ վարկի դրութիւնը անհրաժեշտ է մատուցումի ու խնդրանքի մէջ հաւասարակշռութիւն մը պահելու համար։

Այս պահուս որ գաւառներու արտաքին վաճառականութիւնը ինկած է, պատճառը ոչ միայն դրամագլխի պակասն է այլ վարկի ջնջումն ալ։ Դրամագլուխ ու վարկ իրարու լրացուցիչ են. միայն թէ այս խօսքերով հոս չենք ուզեր հասկցնել թէ երկրի մը վաճառականութիւնը վարկ ունենալու համար անպատճառ մեծ դրամագլուխ ունենալու է. վաճառականութեան մէջ կարեւորը առեւտրական շարժումն է. այս շարժումը կը սկսի երբ ժողովուրդը հանդերձեղէնի, արդուզարդի և տնական ուրիշ պէտքերու կարօտ է և այդ կարօտութիւնը կը լեցնէ՝ երբ դրամ ունի և դրամ կուտայ՝ երբ գործերը բաց ըլլան, վաստակ ունենայ. մէկ խօսքով երբ աշխատութեան գործ կայ և գործի համար միջոցները չեն պակիր։ Այս կերպով երկրագործ դեղացին կապուած է հողին, քաղքցի վաճառականն ու արհեստաւորը գեղացի ու քաղքցի ժողովուրդին և Պոլսոյի վաճառականը գաւառացի վաճառականին։

Նախորդ աշնան, առուտուրի երկար դադարէ մը յետոյ, Պոլսոյ հրապարակը յանկարծ ոգեւորութիւն մը ստացաւ. գաւառներէն, թէեւ նախորդ տարիներուն բաղդատմամբ շատ տկար, բայց վերջապէս բաւական ապսպրանք եղաւ և շատ մը պզտիկ դրամագլուխ տէր անձեր՝ բաւական հակ ու անտուկ վերցուցին Պոլսոյ հրապարակէն։ Այս ոգեւորութիւնը բաւական յոյսեր ներշնչեց վաճառականներուն, այնպէս որ ասոնք ալ իրենց կարգին՝ մեծ ապրանքներ ըրին Եւրոպայի մէջ և յուսախաբ եղան։ այսօր մեծ քանակութեամբ ապրանք ունին ու ձեռքերնին խաչաձեւ կը սպասեն որ հրապարակը նորէն արթննայ։

Արդ, պէտք է գիտնալ որ գաւառներու մէջ այս պահուս ժողովուրդը այնքան պէտք ունի այդ ապրանքներուն — անհրաժեշտներուն — որքան նախորդ աշնան. բայց գաւառացի վաճառականը այս պահուս իր աշնան դրամագլուխը չունի ձեռքին մէջ. որովհետեւ իր տարած ապրանքը ապառիկ (վէրէսիյէ) ցրուած է և մինչև հիմա չէ կրցած զանոնք հաւաքել. կամ շատեր ալ ցորենի հետ փոխած են իրենց ապրանքը ու այդ ցորենը տուած են գեղացիին թէ իբր ուտելիք թէ իբր սերմ, առաջիկայ կալ ու կուտին գանձելու համար, կամ շատեր ալ ՈՐՔ բրած են իրենց ունեցած դրամը. ցորենով, ոչխարով, եղով, բուրդով, խոզայով ևն. ևն։

Ուրեմն ինչպէս կը տեսնէք մեր վաճառականութիւնը իսկապէս վարկի անհուն շղթայ մ'է որու մէկ ծայրը կը գտնուի հայ երկրագործը. միւս ծայրը Պոլսեցի հայ վաճառականը. կարելի՞ է շղթան որ և է կէտի վրայ, շղթայի երկու մասերուն մէջ ամէն յարաբերութիւն դադրեցնել ըսել է։ Ուրեմն այսպէս բրած է Պոլսոյ հայ վաճառականութիւնը։ Ասի սխալ մ'է երկու տեսակէտով. վաճառականութեան տեսակէտով ընդհանրապէս և ազգային հարստութեան տեսակէտով մասնաւորապէս։

Գ. Ա.

ՆՈՐ ԳԱՂԱՓԱՐ ՄԸ

ԱԶԳԻՆ ՈՐԲԵՐԸ—ԹՂԹԱԿԻՑ ԵՒ ԿՐԹ. ՀԱՐԱՍՈՒԹԻՒՆԸ

Դժբաղդութիւն մը խել մը օրբեր նեռեց մեր գռներուն առջեւ, զոյս պահել պահպանելու համար կոչում կըլլուի միշտ հանրային գթութեան։

Բայց այսօր ի՞նչպէս պէտք է պարտկել. զանոնք. ա՛յս է կարեւոր խնդիրը։

Նախ, պէտք է զգուշանալ զանոնք մասնաւորներու խնամոց յանձնելէ. մի՛ն մեր ընտանեկան նախապաշարումները ու կենցաղավարութեան տափակ եղանակները բաւական պիտի ըլլային հաստատել այս պէտքը. հին բարի ժամանակներն անցած են. այս ցեղ զդ զուակները պէտք է այնպէս պարտկել որ ի վերջոյ կեանքը բռնը չդառնայ իրենց ուսերուն վրայ։ զի առ մեզ մանաւանդ, Ազգն իր լրութեամբ նուազ ծանր կը նստի բարերարելի մը կուրծքին վրայ. քան անհատ մը։

Մասնաւորներու կողմանէ ցոյց տրուած կարեկցական զգացումներն՝ ինչ սճով ալ արտայայտուած ըլլան՝ գրեթէ միշտ կը բնանք ջղային դրութեան մը վաղանցուկ մէկ խաղ համարել. մնց որ, շահագէտ ոգիներ՝ ամէն պարապայի մէջ պատրաստ են առիթէն օգտուելու։

Ամէն առեւի նորութեան պէս՝ որբէր որդեգրելու այս տարուան տենդոտ նորութիւնն ալ վաղը իր թարմութիւնը պիտի կորսնցնէ, և՝ չապահոված՝ ամուսնական յարաբերական խնդիրներուն հետ պիտի դան որբերու խնդիրն ալ զբաղեցնել Ազգ. Առաջնորդարանները ու Պատրիարքարանը, և գուցէ կառավարական դատարաններն իսկ։

Գաւառաց մէջ, անխտիր, որբանոցներ հաստատելու գաղափարն ալ դժբաղդաբար չենք կրնար չատապով հանդիսանալ.— մեր եկեղեցիները և մա՛ուանդ վարժարանները բաւական են մեզ՝ մեր գաւառացի շահագէտ վարչականին անօրինակ զեղծմանց իբրեւ չուխտակ ասպարէզ։ Որբանոցն ալ մի՛ աւելցնէք անոնց վրայ. յետոյն շար քան զառաջինն կըլլայ։

Բայց տնտեսական տիրող տագնապն ու կացութիւնը չլսած են մեր օյժերը։

Ի՞նչ ընենք ուրեմն որբերը.—Բաժնուած բեռը թեթեւ կրլլայ. երկու մասի բաժնենք զանոնք. կէսը Ռուսահայոց տանք, կէսն ալ մեզ թողունք։

Անոնք, Ռուսահայք, շատ հաճութեամբ պիտի բանան իրենց դռներն Ազգին որբերուն, զոյս լու պահպանելու և լաւ խնամելու համար պիտի չխնայեն երբեք զոհողութիւն. այսպէս, մեր և անոնց մէջնեւ մրցում մ'ալ յառաջ պիտի գայ։ և այս մրցումէն շահողը որբերը պիտի ըլլան։

Մենք պարզապէս գաղափարը միայն կը դնենք մէջտեղ. զայն մշակելու հոգը թողլով իրազեկ գործիչներու։

Պատճառ մը չունինք որ այս աղքատիկ տղաքները չվստահինք մեր արեւնակից և և գաւառակից եղբարց. ասոնք ալ՝ Անգլիայէն ու Գերմանիայէն վերջ արգելք մը ունենալու չեն, գալ իրենց ձեռքը դնելու որբ հայ տղեկին վրայ։ (*)

Անգին կը մնայ իրօք որբերու մեր կիսաբաժիրը հոգալու խնդիրը, զոր ուսումնասիրելէ վերջ ունինք գրել ի հարկին։

Հիմայ, անկարելի է յօդուած գրել առանց խօսելու վարժարանի վրայ. այս ալ արդեան ուրիշ նորութիւն մ'է, իսկ վարժարանաց ու վարժարանական պաշտօնէից նկատմամբ բարի վկայութիւն տալ՝ հոգաբարձուներու վերապահեալ վաղեմի առանձնաշնորհութիւն մ'է։

Սովորաբար յօդուածագիրներն ու թղթակիցները անբարեկարգ կը ներկայացնեն վարժարան մը, և ահա ուշ կամ կանուխ, կրթական վարչութիւն մը կելնէ հերքել զայն պաշտօնագրով մը զոր ապահովաբար ուսուցիչները խմբագրած են Խառն Ժողովի մը մէջ։

Օրինակի համար հեռուներն երթալու պէտք չկայ. անցեալները, հոսէն, Պոլսոյ ստորագրութեամբ մէկն եւս հրատարակեց թէ, Ս. Լուսաւորիչ թաղի վարժարանին մէջ իբրեւ պատիժ տղայոց գլխուն վրայ ընկոյզ կը կոտրուի. (Ասիկա այսօր կատարելապէս ստուգուած իրողութիւն մ'է սա տարբերութեամբ որ, ընկոյզներու կարծրութեան առջեւ գանկոսկրին տեղի տալու պատանդ ատենին զգացուած և այս նորելուկ պատիժը՝ որ կազմ. կանոնագրին մէջ չկայ, մեր կերպով գործադրուած է) Այս ընկոյզ կոտրուելի ձայնը դեռ ականջներու մէջ էր, և ահա ուրիշ աշակերտ մը՝ դանկին վրայ խոշոր ծակ մը բացուած՝ սայլի մէջ դեղարան տարին դարմանելու, այս ալ եղած բան է. բայց առիս մը վերջ. նոյն թաղի Պատ. Խորհուրդն ելաւ յայտարարել թէ՝ վարժարանն անբարեկարգութեան մէջ է, և տասնէն աւելի ընթացաւարներ տալու կը պատրաստուի. մէկ քանի օր ետքն ալ վարժարանները փակելու ահեղ սպառնալիքը նեռեց թաղացիներուն երեսին։ Որո՞ւ մտքէն կանցնէր թէ Պարզե-ին դէմ Թաղ. Խորհուրդի մը անանկ կը վայլէ՝ եղեր գըրելու։

Գ. Ց. ՃԻՒՃԻՀԱՆԵԱՆ

Ատաբազար, 16 Ապր. 1897

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ՆԻՇԵՐ

ԹՈՒՂԹ Դ.

ԲՈՐ ՍԱՅԻՏ, 10 Ապրիլ 97

Երէկ, Ալթաուրքա ժամը 9 ին, Ֆրանսական Մէսաժբրիի Օ—ռնօ չոգենաւով մեկնեցանք Աղեքսանդրիայէն։

Երուսաղէմ պիտի երթամ, Յոպպէի չոգենաւ կը փնտռեմ, բայց ի զուր։ Խափական Շարգէյէ չոգենաւը՝ իր շաբթական շրջանը չի կատարեր. գործադուլ բրած է։ Կը փափաքիմ Զատիկն ընել յերուսաղէմ. բայց ի՞նչ օգուտ, Յոպպէի չոգենաւ չկայ։ Ակամայ կը պարտաւորուիմ Պէյրութ դացող ֆրանսական չոգենաւը նստելու։ Բարեբաղդաբար հայ նաւորդներ ունինք։ Բէյթի պաշտօնեայներէն Ոսկիան էֆէնտին, որ իր ընտանեօք և չորեքամեայ Արուսեակովը՝ Պէյրութ կը փոխադրուէր պաշտօնով 5—6 ամսոյ չափ Աղեքսանդրիոյ մէջ պաշտօնավարելէ յետոյ։

Այս առաւօտ կանուխ Բօր-սայիտ հասանք։ Նոր քաղաք մ'է թէև, բայց հնութիւնն ալ պակաս է։ Հնասէրներն ալ նորասէրներն ալ կրնան օգտուիլ։ Ճարտնական, Զինական իրեղէններու ցուցահանդէսներ մթերանոցներ շատ կան։ Հանրակաքիրը զիւրացուցած են անցորդաց երթեւեկութիւնը քաղաքին մէջ։

Սիրտ չունիմ հասարակաց պարտէզը երթալու, որ դեռ նոր կը զարդարէին։ Քաղաքին մէջ նաւագերգութեան ձայներ կը լսուէին։ Գոնդոլներ կը տրուէին ցերեկ ատեն։ Բայց ասոնց եւ ոչ մէկը՝ ինձ հրապոյր կառնէր. զի չարունակ սիրտս փղձկեալ՝ եկեղեցի կուզէի երթալ, Աւագ հինգշաբթի լինելուն պատճառաւ։ Ամէն քրիստոնեայ ազգ՝ իրեն յատուկ փառաւոր եկեղեցին ունի։ Նոյն իսկ Բելտանին, Սուրեանին, Խպտին, և այլն։ Բայց Հայը՝ եւ ոչ իսկ մի մատուռ, մի շարժական սեղան իսկ չունի։ Եւ եւ թէ պանդուխտ հայ մը այս տեղ մուտք գործելու լինի, կամ Յունաց եկեղեցւոյն բաժինն է, և կամ Լատինաց կողմը։ Ա.'լ մեռնողին ազատ կամքէն կախում ունի, ինչպէս որ վերջերս մեռած է այս քաղաքին մէջ մեր բարեկամներէն՝ ոսկերիչ Մուրատեանը, որ արհեստաւորաց շէյխն էր, և հայ գաղթականաց նահապետը, քանի մը ամիս առաջ վախճանելով Լատինները թաղած են, և Յոյները խնդիր ըրած, բայց չեն յաջողած, զի հանգուցեալն՝ կանխաւ իւր կարգադրութիւնն ըրած էր։

Այս այն Մուրատեանն էր, որ 1869էն ի վեր հոս հաստատուած էր, և երջանկայիշատակ Երուսաղէմայ Եսայի Պատրիարքին հետ միանալով՝ շատ աշխատած էր Բօր-Սայիտի մէջ կառավարութենէն ձրիաբար ընդարձակ հող առնել և հայկական եկեղեցի մը հաստատել։ Բայց անգան շարժուած լինելուն, պարագայներուն բերմամբը՝ չէին յաջողած, և ապագային վերապահուած էր սոյն եկեղեցական վարքն իրագործել։

Այս տողերը գրողը՝ ուրիշ ժամանակներ ալ այս Եգիպտական նոր քաղաքը այցելած, ու ընդարձակ նկարագիրներ հրատարակած է հին Մասիսներուն, Մանդոլինին, և այլ լրագրաց մէջ։ Ուստի, չեմ ուզեր նկարագրական մաս մ'ալ նորէն գրել. վասն զի ինչ որ ալ գրեմ, կրկնութիւն մը ըրած պիտի ըլլամ։

Բօ. Սայիտի մէջ՝ ուրիշ ժամանակներ, զէթ հայ գաղթականութեան բեկորներ կը գտնուէին։ Այս անգամ հայ ըլլալով՝ տեսնելու ու վայելելու բաղդաւորուեցանք միայն տեղւոյս Պանք Օթոմանի մասնաճիւղի գլխաւոր անդամներէն Գէորգեան Յակոբ էֆէնտին, Խասգիւղցի նորոգ հանգուցեալ Ստեփան աղայի համակրելի որդին, որ թէ՛ ինձ և թէ՛ իմ հայ ուղեկիցներուս՝ ոչ միայն սուրճով ու կկլակով պատուեց, այլ և իւր վարձած բնակարանը առաջնորդեց, ուր Յակոբ էֆէնտիի սգաւոր մայրը և երկու քոյրերը և քեռորդի կարապետիկը տեսնելով՝ միխթարուեցան։ Շարունակ Պոլսոյ բաբեկամներուն վրայ՝ տեղեկութիւններ ու ծանօթութիւններ կուզէին։ Մենք ալ մեր գիտցածները կըսէինք։

Յակոբ էֆէնտին տունը՝ կը գտնուէին նոյն միջոցին ուրիշ հայ ընտանիք մ'ալ, որ եգիպտաբնակ ազգայիններէն էր։

Մեր Խասգիւղցի հիւրընկալ բարեկամէն լսեցինք որ, Անգղիական տեղական ընկերութեան մը մէջ Իզմիրցի հայ մ'ալ կը գտնուի եղեր։ որ գանձապետութեան պաշտօնը կը վարէ յիշեալ ընկերութեան։

Ինչ որ է, խօսելով խոտոնանելով հինէն նորէն, ժամանակիս միջոցացուցինք։ Պահց օր լինելուն՝ հայկական ճաշ մը սարքուեցաւ հիւրամեծար պարոնին կողմանէ։ Այս առթիւ մեր խորին չնորհակալութիւնը յայտնելով՝ Ստեփան աղայի սգաւոր ընտանեաց և որբացեալ զաւակացը, մեկնեցանք ուղղակի Օռանօ չոգենաւը, որ կրնամ ըսել՝ ծովային ընդարձակ ապարան մ'է։ և ոչ թէ Նարեկացիին նկարագրած ՀԷՆ-ֆայրը։

Ա. Ց. ԱՑՎԱԶԵԱՆ

ԲԱՂԱԲԱԿԱՑ

ԹՈՒՐՔՕ-ՀԵԼԼԷՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԹՈՒՐՔԵՐՆ Ի ԹԵՍԱԼԻԱ

Յօ—նաց փաթո—սրը

Նախարապետ Մ. Բալլիի՝ Թռնաւոյի փախստեան և Լարիսայի պարպուելուն մասին Ամէնը բերած յայտնութիւնները ճշմարտութեան մէկ մասը միայն իմացուցած էին մեզ այդ ազգերին վերայ։ Ա.յսօր կամրողջացնենք մեր ըսածները՝ Ռիւմէրի գործակալութեան թղ-

(*) Կը մոռնաք սակայն թէ ռուսահայերի այնքան գաղթական ընտանիքներ և աղքատի զաւակներ ունին խնամելու որ իրենց ունեցած միջոցները հազիւ իրենց կը բաւեն։ Դիտ. Խմբ.

թակցէն քաղելով. Մաթիի ճակատամարտը թնդանօթաձիգ զօրաց մենամարտ մ'էր։ Իրիկուան ժամը եօթն ու կէսին, յոյները կը պահէին իրենց բոլոր դիրքերը։ Երեք ժամ վերջը փախուստն սկսած էր։ Ինչ պատահած էր այդ միջոցին։ — Իրիկուան ժամը 8 ին ատենները, երբ կռիւը վերջացած կը նկատուէր, երկու թուրք մարտկոցներ կրակը վերսկսած էին Տէլիլէրի և Քութաֆիի կողմէն, թուրք հեծելազօրաց վաշտ մը անառներէն դուրս ցատկած էր՝ Տէմպէի հովտէն գալով, և կը հասկցուէր թէ Համտի փաշային զօրքերը՝ Նէզէրօսը և Ռաբսանին առնէն վերջ՝ Միրոնայի կրճին զօրաց հետ միացած էին։ Քութաֆի և Տէլիլէր գիւղերը բոցերու մէջ էին։ Օրն իրիկուն կը լրանար. կը կարծուէր թէ կռիւը շաբաթ առաւօտ պիտի սկսէր (23 ապրիլ)։ Թռնավօ վերադարձանք և տեսանք որ շատ տուներ քանդուած էին։ Ժամը տասնըմէկին ատենները, ուզելով վերջին ակնարկ մ'ալ արձակել դուրսի կողմը, տեսանք կառքեր որ ռազմամթերք բեռցած էին։ Զարմացանք իմանալով որ Թռնավոյի մէջ մնացող քանի մը բնակիչները ճամբայ ելնելու հրաման ընդունէցին. թուրքերը էլի լեռան անցքը կը զբաւէին, և յոյն բանակը կատարեալ նահանջի մէջ էր։

Նահանջը.—Արդէն ժամը ութին ատենները նահանջը որոշուած էր. վաշտերը հրահանգ ընդունած էին Լարիսա վերադառնալու համար։ Թրռնավոյէն մեկնեցանք շատ օտար սպաներու հետ. ճամբան պատահեցանք լրագրի թղթակիցներու՝ որ մեզի պէս Լարիսա՝ կերթային։ Այս ճանրուն վրայ յունական հետեւակազօրքին հանդիպեցանք։ Անձայն և անշշուկ զինուորներուն առջեւէն անցանք. մութ գիշեր էր. հեռուէն կը նշմարուէին Քութաֆի և Տէլիլէրի գիւղերուն հրդեհը։ Այդ տեսակ մարտկոցներու և կառքերու քովէ անցանք։ Կիներ և տղաքներ անսանձ ողբալի կացութեան ենթարկուած։ Զինուորներն և քաղաքացիները խառն կը քալէին։ Թրռնավոյի և Քաղարլարի ճամբաները միացնող կէտին վրայ՝ յանկարծ տհագին բազմութիւն մը խըռնուեցաւ։ Հոս աւելի անբարութիւն կար քան աղմուկ. կարգապահութեան ոգին անհետ եղած էր. անէծքներ կարձակէին զօրավարներուն և սպաներուն դէմ. նահանջը ճշմարիտ փախուստ մը եղած էր։ Սպաներն ալ կը քալէին այս անգիտակից ամբոխին մէջ։ Ցանկարծ սարսափելի աղաղակներ մինչեւ մեզի հասան. հեծելազօրք չկար նահանջողներուն հետ։ Իսկոյն լսեցինք երկարաձիգ աղաղակներ. «Ահա թուրքերը»։ Միւնոյն ատեն բազմաթիւ մարդիկ կը դուչէին ձախ թեւին վրայ։ «փախիք ահա թուրքերը։» Ազդեցութիւնը վայրկենական եղաւ։

Փախուստը.— Զինուորաց, մարդոց, մանկանց, կառքի, ձիերու, էշերու, եղներու և դոմէշներու ա՛յս խուժանը, անկարագրելի խառնուրդով մը դէպ առաջ նետուեցան։ Ինկան շատեր որ այլեւս ոտքի չելան։ Տապալած կառքերը չփոթութիւնն աւելցուցին. մեր կառքն ալ զարնուելով կոտրեցաւ, եւ զիրար կոխոնցուցինք խուժանին մէջ։ Ընդհուպ զինուորները՝ անկանոնները և գիւղացիները սարսափէն խենդեցած՝ սկսան հրացան պարպել, և գնդակները չէցին խուժանին գլուխներուն վերեւ։ Դաշտը կը լուսափայլէր հրացանի հարուածներուն նշոյլներէն։ Ցոյները զիրար կը ջարդէին։ Հրացանաձգութիւնը երեսուն վայրկեան տեւեց, անկէց վերջը լսուեցաւ «կրակը դադրեցուցէք։» Կրակը միւս կը շարունակէր, մեղի այնպէս կը թուէր թէ յաւիտենականութիւն մը անցած էր։ Ո՛չ Բէլֆորի և Շիրքայի ամէնէն դէշ խառնուրդներուն մէջ չեմ լսած այսքան սարսափելի հրացանաձգութիւն։ Հերկուած տեղերը ձգեցինք դէպ ի ճամբան դառնալու համար, ուր դիզուած ամէնազգի դիակներ կային։ Ամէն մէկ քայլի կը զարնուինք հոգեվարքի մէջ եղողի մը իրանին, գլխուն կամ ոտքերուն. ճամբան ծածկուած էր ռազմամթերքով, տակառներով, փըշրուած կառքերով, վերմակներով, անկողիններով։ Թնդանօթներ ալ կային ճամբուն վրայ քակելու դժուարութիւններն աւելցնելով։ Հետիոտն փախստականները ձիաւորները կը ձգէին իրենց ձիերը յայտնակելու համար, և գիշերուան մէջ կանհետանային։ Փոխուստի միջոցին քանի մը յոյն սպաներ անկարող չանքեր կրնէին փախուստը արգիլելու համար։ Վեցհարուածեանը ձեռքերնին կը պառային. «կեցի՛ք» բայց ի բենք ալ կը քշուէին այն մարդկային թաթառին հետ։ Ուրիշ սպաներ բոլորովին խելակորոյս՝ իրենց մարդիկներէն աւելի չուտ կը փախչէին։

Գաղտնի է Լարիսա. — Զօրավար Մավրոմիխալիս՝ որ արդէն Լարիսա հասած էր, իսկոյն այդ քաղաքէն դուրս եկաւ, չմնալով դադրեցնել սարսափը։ Դէպ ի Լարիսա տանող կամուրջը պաշարուած էր կառքերով, մարդիկներով, կենդանիներով և ձիերով։ Փողոցները լեցուն էին զինուորներ անտանելի խառնաշփոթութեամբ, ա՛լ մտիկ չէին ըներ իրենց սպաներուն ոչ շեփորին և ոչ կոչման։ Լարիսացիք որ առաւօտեան ժամը երկուքին աղէաքը իմացած էին, իսկոյն անբացատրելի անկարգութեամբ փողոցները փախան. ժողովուրդը սարսափահար էր. ամենափոքրիկ աղմուկը կը փախցնէր ամէն կողմ։ Վերջապէս լուսին երեւցաւ, ժողովուրդը հետզհետէ հանդարտեցաւ, և երբ արեւը ծագեցաւ, փողոց փողոց փքը շարժումներ կային միայն, և տեղ տեղ ազգային վրայ անհանդիսատ վիճաբանութիւններ կընէին։ Փախուստի իկոյին մեռելոց թիւը հինգ վեց հարիւրի կը հասցնեն։ Ցոյն սպաները օրուան առաջին ժամերը անցուցին հաւաքելով ազէկ ու դէշ իրենց զինուորները, որպէս զի Ֆարսալ ղրկեն զանոնք արեւմտեան կամ հարաւ արեւմտեան ճամբաներէն։ Ցոյն զինուորներէն շատերը ուրբաթ առաւօտէն ի վեր բան մը կերած չէին։

Նոր դահլիճ.—Լարիսայի մէջ կրկին սարսափ տիրեց, երբ իմացուեցաւ թէ ցոյները պիտի թողուին զայն։ Վոլօ և Ֆարսալ տանող ճամբաները լեցուեցան ապուշ կորած բնակիչներով։ Աղքատները իրենց ունեցածը կռնակնին առած տխուր դէմքով կերթային, ողբալով իրենց երկրին բաղդին և ազգային աղէտքին վրայ։ Բեռնարար շոգեկառք մը գրեթէ երեք հազար բնակիչ Վոլօ տարաւ։ Շոգեկառքը այն ատենն լեցուած էր որ շատերը քիւրէն կախուած էին։ Ժամը տասնըմէկուկէսին քաղաքացիները միայն մնացած էին Լարիսայի մէջ։ Գնդապետ Իշխանն առտուն կանուխ մեկնած էր։

Վոլօ.—Վոլոյի մէջ՝ ուր յետոյ գացինք, յուզումը գրեթէ Լարիսայի մէջ եղածին չափ մեծ էր. ամէն վայրկեան փախստականներ կը հասնէին։ Տարածուած էր թէ թուրքերն իսկոյն պիտի երեւէին։ Հարուստներէն շատերը անմիջապէս նաւակներ, մակոյկներ բռնեցին Եւբէա կղզին փախչելու համար։

Ա-ոդրիա և Ռո-ա

Ֆրէտրէնպըրգ կը հաստատէ թէ երկու բաժակաճառերը մտերմութիւն մը և ջերմութիւն մը կը ներշնչեն՝ որ գոհունակութեամբ կը լեցնեն եւրոպական խաղաղասիրեան բարեկամները։ Ամէնուրեք, կըսէ այդ օրագիրը, ուրախութեամբ պիտի իմանան թէ երկու վեհապետք իրենց խաղաղասէր ձգտումները փառաւոր կերպով ցոյց տուին։ Ցունաստան խարուեցաւ եւրոպական կացութեան վրայ, կարծելով թէ այսօր՝ ինչպէս երբեմն՝ պալքանեան ոեւէ ապստամբող ժողովուրդ կրնար յոյս դնել Ռուսիոյ վրայ։ Պերլինի դաշնագիրը ամէն բան փոխեց, և եւրոպական քաղաքականութիւնը հիմա ուրիշ եղած է։ Ցոյնք համոզուեցան իրենց վնասով. և հիմա իրենց բաղձանքը պէտք է ըլլայ որ միեւնոյն Եւրոպան աւելի ներողամիտ ըլլայ ապագային համար։

Թո-ոքիա և Գէրմանիա

Բէրլէր Լոյտ կիմանայ թէ Վիլհէլմ կայսրը Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորած է օսմանեան բանակին յաղթութեանց վրայ։

Պէսու-Ռէնոյ ՀԷՍՈՒ-Ռէ-նը

Նուէյտ Վրէդ կրսէ թէ միջամտութիւն մը չի կրնար մերժուիլ։ Բայց հաւանական է որ միջամտող Պետութիւնք Ցունաստանի վրայ ինչ ինչ պայմաններ դնեն։ Այսպէս բոլորովին սայդ է թէ կարելի չէ Թուրքիոյ, ըսել որ սահմանագիծի զինուորական գործողութիւնները դադրեցնէ, քանի որ Վասոսի զօրքերը կրնան կը մնան և հելլէն նաւատորմը տիպ կը փնտռէ օսմանեան նաւահանգիստներուն դէմ գործողութեան մը ձեռնարկելու։ Պէտք է նախ քաշուին Վասոս և յոյն նաւատորմը։

Նոր դահլիճը

Մ. Բալլի դահլիճին ծրագիրն է. 1. Վերակազմել բանակը, և բոլոր ուժերը թափել ազգային պատիւը վերահաստատելու համար։ 2. Ներքին բարեկարգութիւն հաստատել։ 3. Արտաքին յարաբերութեանց խնդիրը գոհացուցիչ կերպով լուծել։ Մամուլը եւրոպական միջամտութիւն մը խնդրելու հակամէտ կերեւի։

Կրէտէ

Պատերազմի թատրին դէպքերուն հետեւանօք Կրետէի կացութիւնը բարւոքած է։ Վասոս և ապստամբք չեն շարժիր, այնպէս որ պաշարման մէկ քանի նաւերը կարելի եղաւ հեռացնել։ Մովակալք երկրին ներսերը գտնուող բնակչաց արտօնեցին Հանեա գալ դարմանուելու համար։

Ցունաստան

Պերլինի մէջ կը հերքուի թէ Սոֆի գահաժառանգ իշխանուհին Ցունաստանի նուիրած ըլլայ իր մեծ հօրմէն իրեն ինկած ժառանգութիւնը։ Այդ միլիոնները միշտ Անգլիոյ պանգան կը գտնուին։ — Անգլիոյ ներկայացուցիչ Մ. Էրիթըն քանի մը գեկուցումներ ըրաւ Մ. Տէլեանիի, որ հրաժարած ըլլալով, թագաւորին հաղորդեց զանոնք։ — Մէկ ֆրանսական, եւ եր իտալական, մէկ ռուսական և մէկ անգլիական մեծ զրահաւորներ Ֆալէռի առջեւ խարսխած են։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԲՈՒԻԶ 1 Մայիս.— Ամէնքէն կը հեռագրուի թէ պատերազմի և ներքին գործոց նորընտիր նախարարները դահլիճին որոշմամբ Վոլօ և Ֆարսալ մեկնեցան. կացութիւնը ուսումնասիրելու համար։ Ամէնքէն կիմացնեն թէ նախարարապետը պիտի որոշէ թէ, կարելի՞ է արդեօք պատերազմը շարունակել պատերազմի թատրէն գալիք տեղեկագրին համեմատ։ Եպիտոսի մէջ Հելլէնք Արթայի վրայ դարձան։

—Մեր մասնաւոր թղթակիցը Ամէնքէն կը հեռագրէ թէ Ափրէնէլիս օրաթերթը խորհուրդ կուտայ Ցունաստանի թագաւորին՝ պետութեանց միջամտութիւնը խնդրել։ Պատերազմի թատրէն կը հեռագրուի թէ Վոլոյի շուրջ կռիւը կը շարունակէ կատաղութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆ — Թայմզ կը ծանուցանէ թէ օսմանեան զօրքերը Վոլօն ասին առանց դիմադրութեան— Թայմզ կը նկատէ թէ հելլէններուն յիմարութիւնները կաւելցնեն եւրոպական դիւանագիտութեան դժուարութիւնները։

ԲԱՐԻԶ, 2.—Նիւ-Եորքէն 425 կամուրներ Ամէնք կերթան։

—Հելլենական խորհրդարանին մէջ նախարարապետ Մ. Բալլի յայտարարեց թէ պիտի վերակազմակերպէ բանակը, առանց որոյ անկարելի է ոչ պատերազմը շարունակել ոչ պատուաւոր հաշտութիւն կնքել։

—Օսմ. կայս. բանակը կը պատրաստուի Արթան պաշարել, ուր քաշուած է Հելլէն բանակը։

—Պատերազմի թատրէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ հելլենական բանակը մասամբ Վոլօ և մասամբ Ֆարսալա համախմբուած է։

—Ֆրանսական մամուլը Բալլիի դահլիճին համար համակրալից երեւնալով հանդերձ՝ այս փոփոխութեան մէջ պատերազմի դէմքը բարեփոխելու միջոց մը չտեսնէր։ Զկարծուիր թէ այս նախարարութիւնը տեւական ըլլայ՝ քանի որ ծայրայեղ կուսակից է պատերազմի։ Անհաւանական չէ որ Մ. Տէլեանի ընդհուպ վերադառնայ՝ նախագահելու համար հաշտութեան կնքման։ Եւրոպական և մանաւանդ Լոնտոնի թերթերուն մեծագոյն մասին ալ կարծիքն այս է։ Դիւանագիտական բանակցութիւնները եռանդով առաջ կը տարուին՝ Եւրոպայի իրաւարար միջամտութեան յանգելու համար։ Այս միջամտութեան պայմաններուն վրայ կերեւի թէ այսօր կատարեալ համաձայնութիւն կայ։ Ցունաստան գրեթէ եւմտականօրէն ուժասպառ է, և Թեսալիոյ մէջ զինուորական կացութիւնն անտանելի։

Վիեննա.—Ֆրանսուա-Յոզէֆ կայսրն և Օթոն արքիդուքս երէկ կէս օրէն վերջ Վիեննա եկան։

—Բոլէրելի Քո-էսքոնդէնց կը հաստատէ Պալքանեան երկիրներու խաղաղասէր դիտաւորութիւնները։

ԲԷՇԹԱ. — Խորհրդարանն ընդունեց Պուլկարիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրը։

ՖԻՈՒՄ.— Սերպիոյ թագաւորը երէկ կէս օրէ վերջ Ասպաձիա գնաց Ռումանիոյ թագաւորին և թագուհւոյն այցելութեան։ Ազգանուէր թագաւոր երկու ժամ մնաց անանց քով։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրիտանական կառավարութիւնը առաջարկեց դեսպանախորհուրդ մը գումարել Բարիզ՝ կռուողներուն միջև միջնորդութեան մը ձեւերը ուսումնասիրելու համար։

—Թագուհին Վինտսոր վերադարձաւ։

ԱԹԷՆՔ. 1 մայիս. — Եպիրոսի հելլենական բանակը համախմբուեցաւ Արթա՝ զոր թուրքերը կը պատրաստուէին պաշարել։ Զրոյցի մը նայելով զօրավար Վասոս Կրետէէն ետ պիտի կանչուի։

Ամենայարդ դէմքով թոյն կը խնդրէր, որպէս թէ անոյշ շարբաթ գնել ուզէր։

Կարծելով թէ ըսածը չլսուեցաւ կամ չհասկցուեցաւ, Տիկին տը Նանսէյ իր խնդիրը նորէն բանաձեւեց։

—Բայց, տիկին, ըսաւ խանութպանը ընտիր ֆրանսերէնով, լաւատանը վերջին ծայր վտանգաւոր դոյացութիւն մ'է։ Գիտէ՞ք։

—Գիտեմ, պարոն։

—Բժշկէն դեղագիր մ'ունի՞ք։

—Ոչ, պարոն։

—Ուրեմն ներեցէք, տիկին, որ հարցնեմ ձեզի թէ ի՞նչ բանի պիտի գործածէք այդ լաւատանը։

—Ժամանակէ մ'ի վեր շատ տաժանելի անքնութեան մը ենթակայ եմ։ Ամիսն առնել կուզեմ քիչ մը քնանալու համար։

Բացատրութիւնը հաւանական էր։

Ֆրանսայի մէջ՝ դեղարանի կանոնադրութիւնը բացարձակապէս կարգիլ թուլաւոր դոյացութիւններ ծախել։ և է մէկու մը՝ որ չունենայ կանոնաւոր դեղագիր։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (32)

ԱԼԻՍԻ ՍԻՐԱՀԱՐԸ

ԿԶԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷԲԷՆ

Երբ Պլանչ երեւցաւ ներհակուած, դեղանի, գերազանցապէս հրապուրիչ հակառակ իր վերջին ծայր դեղնութեան, սրահներուն մէջ տեսակ մը փոփոխք պատեցաւ։ Խաղացողները իրարու կը հարցնէին.

—Ո՞վ է այս սիրուն անծանօթուհին։

—Տիկին Մոնդպայն է, պատասխանեց մէկը՝ որ դիպուածաւ շաբաթ մը առաջ տեսած էր ճամբրդներուն Պէրլինէն դալը և երկաթուղիէն իջնելը։

—Բնաւ երբէք, յարեցին միանդամայն զմրխտապարզ Պարիկը և օրիորդ Մաքդոմոմ, որոնք իրարու ախոյեան ըլլալէ ի վեր լաւագոյն բարեկամներ եղած էին, տը Նանսէյ կոմտուհին է... Բարկուհի մը՝ որ խղճած է ամուսնական դաշնագիրը, և որ հիմա հոս եկած է անպարկեշտօրէն մրցելու մեղի հետ...

Կոմտուհիին անունը շրջաբերեցաւ բերնէ բերան ելեքտրական կայծին արագութեամբ։

Ինչպէս կը տեսնուի, Պլանչին ծպտումը հինգ վարկեան ալ չէր տեւեր։

Դեռատի կինը իր պանքնօթը փոխանակած էր յիսուն ոսկիի։

Եօթանասունոցի սեղանի մը առջեւ նստաւ, և առանց հաւանականութիւններուն դայդն հաշուն անդամ ընելու, հաշիւ մը որ արդէն բանի մը չծառայեր, սկսաւ թուղթ նետել իր ներշնչումին համեմատ։ Անտարակոյս ներշնչումը դէշ էր, վասն զի հաստ մ'անդամ չէր շահեր, և երբ իր պանդոկին ճամբան ձեռք առաւ, ջլատիչ երկայն նիստ մը վերջ, իր խոնարհ դրամաքսակը տասնըհինգ լուիներէ թեթեւցած էր։

Հետեւեալ օրը ընդհատ շահ ու դէն. կոմտուհին շահեցաւ, կորսնցուց, և շատ անդամներ շարունակարար։ Կարճ ըսելով, իր երեկոյթին արդիւնքը բացարձակապէս ոչինչ էր, այսինքն չէր շոկուեր ոչ կորուստով ոչ շահով։

Հետեւեալ օրերը նոյն վիճակը շարունակեց, բայց ցաւալի ձախողուածը միշտ շատ էր։ Տիկին տը Նանսէյ կորսնցուց, իրաւ է որ համեստ համեմատութեամբ, բայց նայեցաւ որ յիսուն լուիները քանի իջեր են, մէկ ժամուան մէջ հարիւր յիսունի հասնելէն ետքը։

Այս ամենուրեք փոփոխութիւններուն ատեն, կոմտուհին հետզհետէ խաղամոլ կըլլար։ Կիրք կելնէր, միշտ կարծելով բռնել աչքը գոց խապի դիցուհին իր երեք մազերուն մէկէն, արթուն վիճակի մէջ կը տեսներ այն հայլիացնող երազները՝ որոնց կամովին կը մատնուին խաղացողները։

Հիմա Պառէնի մէջ ամէն մարդ գիտէր թէ Ճոն Մոնդպայ պարոնիկը անհետ եղած էր անծանօթ պատճառի մը համար, և Տիկին տը Նանսէյ մինակ մնացած էր։

Դէղոր կին մը՝ ամուսնական դաշնադրութիւնը խզած՝ ինչպէս շատ ազէկ ըսած էին երկու բարիզուհիները, և որ իր երեկոյթները կանցընէր թուղթ խաղալով, սահմանափակ յարգանք մը միայն կը ներշնչէ էրիկմարդոց։ Ամենքն ալ կուզին կոմտուհիին աչքը մտնել։ Խօսակցութեան սրահին ամենէն անդիմադրելի յաճախորդները կը ջանային անոր նայուածքին առարկայ ըլլալ։ Ծաղկեփունջերը և նամակները կը լեցուէին ա՛յն անփառունակ պանդոկին մէջ՝ զոր իր ներկայութեամբ կը լուսաւորէր։

Պլանչ՝ անտարբեր և արհամարհոտ՝ կը ձեւացնէր բան մը չտեսնել և բան մը չհասկընալ։ Խաղովը միայն կզբաղէր։ Եթէ դիպուածաւ խօսք ուղղուէր իրեն, կը պատասխանէր իրօսխտ չորութեամբ մը՝ որ խօսք ուղղողին անդամ մ'ալ խօսելու փափաք չէր տար։ Նամակները կը պատռէր առանց զանոնք կարդալու, և իր կողմէն մերժուած ծաղիկները պանդոկին դրասենեակին մէջ դիզուած էին։

Ըսին՝ թէ քսան լուի կը մնային իրեն տակաւին։

Իրիկուն մը դանոնք կորսնցուց տասն անդամ խաղալով։

Հետեւեալ օրը հրեայ փերեզակ մը տեսաւ, անոր ծախեց իր ժամացոյցը և գրեթէ բոլոր հանդերձեղէնները, այսպէս հապար հինգ հարիւրի չափ ֆրանք ձեռք բերաւ, իր պանդոկին մէկ շաբաթականը վճարեց, խաղարան գնաց, երդում ընելով խոհեմութեամբ խաղալ. սակայն մէկ ժամէն խօսակցութեան սրահէն մեկնեցաւ մեռելի մը պէս գունատ, ունենալով միայն ոսկի հինգ ֆրանքնոց մը՝ որ թաղուած էր իր քսակին անկիւններէն մէկուն խորը։

Հաստատ որոշումով դեղագործի մը խանութը մտաւ, որուն կարմիր, կապոյտ և կանաչ սրուակները փայլ կուտային փողոցին։ Իր հինգնոցիկը (piècette) հաշուեւեսանին վրայ դրաւ, և այդողդոյ ձայնով մ'ըսաւ.

—Տուէք ինձի, պարոն, եթէ հաճիք, փոքրիկ սրուակ մը լաւատանմ...

ԴԻՏԱԿԻՆ ԺԶ.

ԱՐԴԷՆ ԾԱՆՕԹ ԱՆԶՐ ՆՈՐԷՆ ԿԵՐԵԻԻ

Դեղավաճառը տեսակ մը զարմանքով նայեցաւ այս դեռատի կնոջ՝ որ կատարելապէս դեղեցիկ էր, պերճօրէն հագուած, շատ դեղնած՝ բայց միեւնոյն ատեն շատ հանդարտ։

Իրաւցնէ Պլանչի դիմագիծերուն վրայ բնաւ յայտնի չէր այն յուզումը՝ որ գրեթէ միշտ կընկերանայ անճնասպանութեան մը ծրագրին կամ ոճրի մը մտածումին։

Ամենայարդ դէմքով թոյն կը խնդրէր, որպէս թէ անոյշ շարբաթ գնել ուզէր։

Կարծելով թէ ըսածը չլսուեցաւ կամ չհասկցուեցաւ, Տիկին տը Նանսէյ իր խնդիրը նորէն բանաձեւեց։

—Բայց, տիկին, ըսաւ խանութպանը ընտիր ֆրանսերէնով, լաւատանը վերջին ծայր վտանգաւոր դոյացութիւն մ'է։ Գիտէ՞ք։

—Գիտեմ, պարոն։

—Բժշկէն դեղագիր մ'ունի՞ք։

—Ոչ, պարոն։

—Ուրեմն ներեցէք, տիկին, որ հարցնեմ ձեզի թէ ի՞նչ բանի պիտի գործածէք այդ լաւատանը։

—Ժամանակէ մ'ի վեր շատ տաժանելի անքնութեան մը ենթակայ եմ։ Ամիսն առնել կուզեմ քիչ մը քնանալու համար։

Բացատրութիւնը հաւանական էր։

Ֆրանսայի մէջ՝ դեղարանի կանոնադրութիւնը բացարձակապէս կարգիլ թուլաւոր դոյացութիւններ ծախել։ և է մէկու մը՝ որ չունենայ կանոնաւոր դեղագիր։

(Շարունակելի)

հայրենասիրական ջանքերուն համար։ Կուսակցութիւն չկայ այս խորհրդարանին մէջ, ըսաւ, հելլէններ կան միայն։ Այս յայտարարութիւններէն վերջ՝ որ ուժգին ծափահարուեցան՝ խորհրդարանին նիստերը յետաձգուեցան։

— Դեր գնդապետ Բալի սպայակոյտի պետ եղաւ փոխանակ Սաբունձաքի գնդապետին։

— Հելլէնք պարպեցին Ֆիլիբիատէ և Բէնիէ Բիկատիա։ Արաթտոս գետը դարձան Արթան պաշտպանելու համար։ Օսմանեան զօրքերը տէր են երկուքնէ ի վեր Լարիսա-Վոլոյի երկաթուղոյ գծին։

— Ժողովուրդը հանդարտ է։ Կամաւորք ամէն կողմերէն կը հասնին։ Աթենացիք կռիւը չարունակել կուզեն։

— Ոչ սպայակոյտի պետը և ոչ պատերազմական նախարարը բան մը չփոխեցին զօրաց հիմակուան կարգէն, որով չարուած են Ֆարսալի բարձանց վրայ։ Հելլէն բանակը այս կէտին վրայ համախմբուած է։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Ապրիլ 20 թուականաւ ներքին գործոց նախարարութեան հետեւեալ հեռագիրը քաշուած է.

«Բ. զօրաբաժնի հրամանատարը կը ծանուցանէ թէ Ատուծոյ օգնութեամբ և շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, այս առաւօտ Լուրօսի նոր և հին ճամբաներէն յառաջանալով ուղեցոյց զօրքերը Լուրօս մտած են։

Նանեայի կուսակալ և կայս. զօրաբանակի հրամանատար

ՖԷՐԻԳ ԱՀՄԷՏ ՀԸՖԶԻ

Տրապիզոնի կուսակալութիւնը Ապրիլ 20 թուականաւ կը հեռագրէ.

Վաչտերու զօրաց թիւը 1000 հոգիի բարձացնելու համար վերջերս տրուած հրամանը չրջակայ գիւղերուն հաղորդուեցաւ։ Բայց դեռ շաբաթ մը չանցած չատերն սկսան ինքնիրենց գալ ու այսպէս պահեստի զօրաց ու Մուսթահաֆիզներու թիւն հազարն անցաւ։ Իսկ գաւառներու կամաւորներն իրենց գտնուած տեղերու վաշտերուն կը զրկուին զինուորներու միջոցաւ։ Անասուններու պակասն փութով լրացնելու համար, նահանգիս չրջականերու կառավարական պաշտօնեաներն, մեծատուններն, թուրք և քրիստոնեայ ընակիչներու կարողութիւն ունեցող անձերն գրաստ և ձի կը նուիրեն, որոց գումարն հինգ օրուան մէջ 200 ի հասաւ։ Այսուհետեւ գալիքներն դարձեալ կը ծանուցանեմք։ Սոյն լուրն Բաթմ. Մեծ-Եպարքոսութեան և Դ. զօրաբանակի հրամանատարութեան հաղորդուեցաւ։

Սոֆիի Լոնտոնի թղթակիցը կը գրէ եւրոպական ապրիլ ամսոյ 27 թուականաւ.

«Օսմ. զօրաց Լարիսայի վրայ տարած յաջթանակն Լոնտոնի լրագրաց մէջ բարձրացուց օսմանցոց փառքը։ Ակէ առաջ անգլիական լրագրաց պատերուն վրայ փակցուցած ազդերուն նկատմամբ գրած էի։ Երբ հեռագրերն կը հասնին և այս ազդերուն մէջ «Օսմանցոց յաջթանակը» «Ցունաց փախուստը» «Կոստանդին իշխանը գերի իյնալու համար» և այլն նախադասութիւններ կը կարդայ թուրք մը, իր ուրախութիւնն արտասուքով միայն կը յայտնէ։

Արդէն օսմ. դեսպանատուներ զրաղած է, միւս կողմանէ չնորհաւորութեան եկողներուն և տեղեկութիւն խնդրող խմբագիրներուն ու թղթակիցներուն թիւը կը բազմանայ։ Ամէնուն ալ գոհացում կը տրուի. ականջովս լսեցի անոնց օսմ. քաղաքային պաշտօնատարաց փափկութեանն և վարուց մասին խօսած գովեստները։

Հելլենական գործակատար Մ. Մէթաքսա, իրենց պարտութեան ազդեցութիւնը մեղմացնելու համար երկու կողմանց ունեցած գիրքերուն վրայ պատրաստուած զրութիւն մը զրկեց լրագիրներուն, սակայն ոչ ոք անոր բացատրութանց համիմատ կը գտնէ։»

ԲԱՐՏԻՑԱՅԻ ԱՌՈՒՄԸ.—Իգպամ հետեւեալ հեռագիրը հրատարակեց.

Լոնտոն, 3 Մայիս.— Խայրի փաշայի զօրաբաժինը Բարտիցա մտաւ, որ Թրիխալայի հարաւային արեւելեան կողմն է։ Խայրի փաշա յառաջ կը քալէ։

—Էտհեմ փաշայի խնդրանօք 50 վաշտ հետեւակ զօրք պիտի զրկուի Արտանիա։ Այս զօրագունդերն ընդհանուր բանակտոն կայս. զօրաց գրաւած վայրերն պիտի փախադրեն։

—Վեհ. Սուլթանն ամէն օր մասնաւոր պաշտօնատարներ կը զրկէ վիրաւոր զօրաց առողջական վիճակին վրայով տեղեկութիւն առնելու համար։ Կիրակի օր Ն. Կայս. Վեհափառութեան բժիշկ Տօքթ. Իսմէթ փաշա այցելութիւն տուաւ վիրաւորեալներուն։

—Իգպամ կ'ըսէ թէ անգլիացի ծովային և ռմբաձիգ զինուորներ կայս. կառավարութեան առաջարկած են ծառայել Օսմ. բանակին ու նաւատորմին մէջ։

—Պէրութի խլամ կիներն ընկերութիւն մը կազմած են ի նպաստ պատերազմի մէջ վիրաւորեալ զօրականաց։ Հայ-հռոմէական կին մը եւս, տիկին Ֆրիէժ, նոյնպէս իր նախագահութեամբ նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սմբատ էֆ. Դաւթեան կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ Վանայ, Մալաթիոյ և Ակնայ դպրոցներու աղքատ տղայոց համար իր նուիրելիք դասադրքերը պատրաստ են. միայն թէ այդ քաղաքներու դպրոցները պէտք է Պոլսոյ մէջ մէկ մէկ վստահելի անձեր ցուցընեն որ յանձն առնեն այդ դրքերը առնել և իրենց հասցէներուն զրկել։

Թոդիս բարեխրատ քարոզիչ Տ. Ցուսիկ Ծ. Վ. Էսմէրեան, ինչպէս ծանուցուած է, յառաջիկայ չորեքչաբթի օր կանոնց յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ թոդիս Ս. Նիկողայոս եկեղեցւոյն մէջ։ Զայս կը ծանուցանեմք ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի Դիմաց Թոդ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
ՅԱԿՈԲ ԴԱՆ ԷԼԵԱՆ	ՏՕՔԹ. ՏԱՎՈՒԹ ԲԱՐԻԿԵԱՆ

1897 ապրիլ 21

Թօր-Գարու

Հասկնալէն՝

Զատկական հանդէս մը տեղի ունեցաւ, կիրակի, Հասգեղի Աւետարանական եկեղեցիներուն ժողովարանին մէջ։ Երկսեռ խումբ բազմութիւն մը կար։ Բազմութեան մէջ կը նշմարուէին քանի մը Ամերիկուհի զրօսաշրջիկներ, ու Միսիս Բարսինս որ Պարտիզակի մէջ միսիոնարութեան պաշտօն կատարելէն ետք մօտ օրերս Ամերիկա պիտի դառնայ։

Հանդէսը մանկական էր. մանչ ու աղջիկ՝ ներկաներուն «Բրիտանս յարեաւ» կ'աւետէին, թէ անգլիերէն և թէ հայերէն երգերու ընդմիջումով։ Գրեթէ մէկ ժամ տեւեց հանդէսը որ ներկաներուն վրայ գոհացուցիչ տպաւորութիւն մը թողուց։

Այս տպաւորութիւնը իր պատճառներն ունի։ Հասգեղ հիմա գրեթէ վարժարան չունի։ Մանչ ու աղջիկ կը յաճախեն Միս Կլիսը՝ ի հսկողութեան տակ գտնուած Ամերիկեան վարժարանը, որ կը կառավարուի երեք վարժուհիներու ձեռքով, Միս Գրէյ, Օր. Եմիլիէ Մինասեան և Օր. Եղիսաբէթ Կէյվելեան։ Վերջին այս երկուքը Պարտիզակի Աղջիկներու բարձրագոյն վարժարանէն՝ որ հիմա Ատաբազար փոխադրուած է, շրջանաւարտ են։ Ամերիկեան վարժարանը յաճախող աշակերտները տարրական դասարարակութիւն մը կստանան, ու նաեւ իրենց ցերեկուան ճաշը։ Այս կերպով 120 Հասգեղցի տղայ կը խնամուին Միս Կլիսընի ձեռքով։ Վարժարանին մէջ քանի մը նշմարելի պակասներ կան, որ ըստ Միս Կլիսընի յայտարարութեան, բիչ ատենէն պիտի լեցուին։

Միս Կլիսընը՝ ամիսէ ի վեր՝ Հասգեղի համար մեծ բարերարի մը դերը կատարած է. կարօտեալներուն, առատօրէն, բաշխած է հացագին, զգեստեղէն ու վերմակ։ Նան հիւանդներուն մասնաւոր խնամք։ 550 ընտանիքներու, մարդ գլուխ շաբաթական հինգ հոխտ ածուխ, ու 60 ի չափ մարդոց ալ պզտիկ դրամագլուխ մը՝ ձեռքի վրայ գործ մը ընելու համար։ Ու երկու ամիսէ ի վեր կիներուն դուլպա հիւսել կուտայ՝ սովորական գին մը որոշելով։

Հասգեղցիներ այդ ազնուասիրտ Օրիորդին եկամտաբեր, միշտ, խորունկ երախտագիտական զգացում մը տածած է. և ուրախալի է՝ որ ուրիշ տեղեր պատահած անպատշաճ բաներ հոս կրկնուած չեն։ Արդէն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ի Դիմաց ամբողջ գեղջին, փետրվար 22 ին, Օրհնութեան ու շնորհակալութեան կոնդակ մը զրկած է այդ բարեսիրտ Ամերիկուհիին։

Սա ալ մխիթարական է՝ որ քանի մը մարդոց անտարբերութեան հանդէպ՝ Միս Կլիսընը և իր ընկերները Հասգեղի տղաները իրենց ջերմ հոգածութեան առարկայ ըրած են։

Այս Զատկական հանդէսին առթիւ, 120 տղոց, առ հասարակ, ամառուան զգեստեղէններ պատրաստուած էին։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Բերայի Աղքատախնամը հետեւեալը կը գրէ մեզ.

Կը փութանք մեր խորին երախտագիտութիւնը յայտնել հրապարակաւ Ն. Վսեմութեան Ֆրանսական դեսպան Պ. Գամպոնի որ բարեհաճեցաւ իր մարդասիրական զգացմանց փայլուն մէկ ապացոյցը տալ 2000 ֆր. նուիրելով Աղքատախնամիս, որ բաղմաթիւ կարօտեալ հիւանդներ դարմանելու համար դարմանատուն մը կազմակերպելու անհրաժեշտ պէտքն զգացած է։

Ի Դիմաց Բերայի Աղքատախնամի

Ս. Երրորդ. Եկ. 17 Ապր. 1897

(Կնիք)

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Օր. Եւգինէ Ֆընտըգլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնը եղած են Ազգ. Հիւանդանոցի։

Ազն. Տեարք և Տիկնայք՝

Վասիլուհի Գ. Բարակէօղեան 108, Ազատի Գարակէօղեան 108 Երմանէ Գարակէօղեան 108 Էֆթիկ Պասմաճեան 108 Տէր և Տիկ. Թագւոր Գարակէօղեան 108 Գրիգոր էֆ. Բարակէօղեան 108. Եդուարդ Գարակէօղեան 108. Յովհաննէս Գ. Բարակէօղեան 108, Յակոբ Յակոբեան 108. Մուրատ Արճաճեան 108 Գրիգոր Զոհրապ 216 Գառնիկ Համբարձումեան 108 Սրմն Գայէրլեան 108 դրշ.

Ի Դիմաց Հոգբրձ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Վ. Ապէնդիէրի	Վ. Ապէնդիէրի
Տ. Ս Մանուկեան	Գ. Խ Էվրէնեան

Ա. ի ամիկն Նոյեմբեր 6. Ֆրնտրգլեան և զաւակներն իրենց չնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց որ վուխթացին ներկայ գտնուիլ վաղամեռիկ Օր. Եւգինէ Ֆ. Ֆրնտրգլեանի յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, և այս առթիւ յայտնեցին իրենց համակրական ցաւակցութիւնը։

Հեռագրական Լուր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Հավայի գայիմագամ Ահմէտ Հասան էֆէնտիի, որ զինուորական հատատութեանց հանգանակութեան մեծ ծառայութիւններ մատուցած է, Սալիսէի ատիճան չնորհուեցաւ։

ՊԱՏՈՒԱՆԵՆԱՆ

Գարահիսարը Սահիպ գաւառակի կառավարիչ Շերէֆ փաշայի Բ. կարգի Օսմանիյէ տրուեցաւ։

Նոյն գաւառակի զինուորական հատատութեանց հանգանակութեան Ցանձնաժողովոյ նախագահ Նուրի փաշայի Բ. կարգի Մէճիտիյէ չնորհուեցաւ։

Ինեգ գաւառակի գայիմագամ Շէքիպ և Միւրէֆթէ գաւառակի գայիմագամ Նուրի պէյերու՝ Դ կարգի Մէճիտիյէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ

Առողջապահական վարչութեան տուած տեղեկութեան համեմատ և ըստ ծանուցման կէրչի օսմ. հիւպատոսին, որ կըսէր թէ Սեւ Ծովու ռուսական նաւահանգիստներն հանող օսմ. չգենաւերն եթէ իրենց մեկնած քաղաքներու ռուս հիւպատոսարանները մաքուր թուղթ առած չլլան 3 օրուան, իսկ եթէ որևէ առողջապահական թուղթ չունենան խիստ քննութեան մը և 10 օրուան քարանթին ի պիտի ենթարկուին, Տրապիզոնի և Փոթէմուլիի կուսակալութեանց առ այս յատուկ հրամաններ տրուեցան։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ.— Հեռագրական համաժողովը վաղը 5 մայիս (Ք. Ե.) պիտի գումարուի Վաշինկթոնի մէջ։ Կայս. կառավարութիւնն երկու պատուիրակ ներկայացուց իր կողմանէ, Վաշինկթոնի օսմ. դեսպանն ու հեռագրական եւ թղթատարական վարչութեան թարգմանութեանց գրասենեկի տնօրէն Ֆահրի պէյ։ Այս վերջինն մայրաքաղաքէս մեկնումն գրած էին արդէն։ Ֆահրի պէյ զրաւոր տեղեկութիւններ տարած է իր հետ։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ. — Շաբաթ օր ռուսական դեսպան Մ. Նէլիտօֆ և դեսպանատան առաջին թարգման Մ. Մաքսիմօֆ Բ. Դուռ գացին Խորհրդակցական Արտաքին գործոց նախարար Թեֆիգ ու Պետական Խորհրդոյ նախագահ Քայիտ փաշաներու հետ։

Վերադարձին [illegible] իր տիկնին Իչխանաց Կղզիներն [illegible] մինչեւ երեկ առաւօտ կեցան [illegible] Բերա դարձան։

Ֆրանսական դեսպան Մ. Գամպոն եւս կիրակի օր մինչեւ կղզիները գնաց մը կատարեց։

ՋՕՐԱՎԱՐ ԿՐՈՒՄԲՐՕՖ փաշա, գնդապետ Նաթէզ պէյ և բազմաթիւ պաշտօնատարներ կիրակի օր վերաւորեալ զօրաց կառախումբով մայրաքաղաքս վերադարձան։

ՆԿԱՐԱՀԱՆԴԷՍ. — Վսեմ. Ահմէտ Սիլ փաշա Բերա-Բալասի մէջ նկարահանդէս մը բացած է, որուն հասոյթը պիտի յատկացուի պատերազմի գաշտին վրայ մեռնող զօրաց այրիներուն և որբերուն։ Մուտքն է 5 զր։ Ուսանողներու համար 2 զր։

ՕՍՄ. ՊԱՆԻՇԻ տնօրէններէն Մ. Վիլֆէոկ, Երէկ Փարիզ մեկնեցաւ։ Տան օրէն պիտի փոխարինուի։

ՑՈՒՆԱՑ պատրիարք Տ. Կոստանդիանոս անցեալ օր չորեքշաբթի պատոյտի գնաց ի վերին Վանք և այցելութիւն տուաւ չատ մանձերու մասնաւորապէս Տէրքոսի մետրապոլիտին և Ներքին գործոց նախարարութեան թարգման Ժորժ Ֆոթին պէյ։ Իքի սաթի։

ԾՈՎԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Անցեալ չաբթու օրը չատ դէղ էր Սեւ Ծովու մէջ։ Հիւսիսային քամին կը փչէր սաստկութեամբ։ Շատ չրգենաւեր ընկղմելու վտանգին ենթարկուեցան։ Բէօսմէնճէի սուրհանդակ չրգենաւն որոշեալ ժամանակին չկրցաւ հասնիլ թղթատար որբերուն չրգեկապքին։

ԵԼՄԱՏԱԿԻՆ ԴՈՐԾԵՐ —Թուրք թերթ մը կրսէ թէ Մ. Բոլա, Անատոլուի երկաթուղեաց անօրէնը, Մ. Սիլմանսի, Մ. Բրէտերի և ուրիշ մի քանի գերմանացի ելմտագէտներու հետ մօտ օրէն Պոլիս պիտի գայ և երմտական ու արհեստական ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ կայս. կառավարութեան։

ՈՒԽՏԱԴՏՑՈՒԹԻՒՆ.—Թէհրանէն կիմացնեն թէ Վեհ. Շահն քիչ օրէն ընտանիքով ուխտի պիտի երթայ Ռէյրպէլլ։

ԴԱՐԱՖԷՕՑԻ ԿՈՄԻՐՋԸ.— Նաւահանգստի վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ այսուհետեւ Դարաքէօյի կամուրջը վաճառականական չրգենաւուց համար գիշերուան ժամը 4ին պիտի բացուի։

Վակտան

ԶԱՒԱԹԻԱ 21 Ապրիլ 97 ժամ 9½ ալէվրէ

Օսմ. Բոնսոլիտ	դրշ.	20—21
Բլժիի պարտաթուղթ	լիրա	13—10
Բումէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	96—50
Օսմանիէ	»	339—
Բոխորիթէ	»	424—
Քարտիներու պարտաթղթ.	»	455
Թրամուէյի բաժնեթուղթ	լիրա	6—80
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	3—80

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

	Գրշ. Բր.
Մէճիտիէ	108—12
Մէճալիք	97—30
Մանր արծաթ	103—20
Անգլիական ոսկի	109—30
Գաղղիական »	87—14
Գրիվնա	51—07
Բուպլ թղթադրամ	90 - 05

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ 2 Մայիս 97 ժամ. 3 25

3% Ռանթ Ֆրանսայի	գոցուած	103—
Գոնս. Օսմ. սէրի D.	»	18—80
Բումէլիի երկաթուղի	»	98—75
Բլժիի բաժնեթուղթ	»	308—
Պանք Օթոման	»	519—

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԶԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ Ա.Զ.Դ.

Ծովու արտադրութիւնները նուազած ըլլալով՝ պատճառները քննելու համար արուեստագիտական քննութիւն մը բացուած էր. այդ քննութեան արդիւնքէն կը տեսնենք թէ նուազման պատճառն այն է որ ձուկերու սեռական մերձաւորութեան չրջանին մէջ կատարուած է որսորդութիւնը։ Հետեւարար և որսորդութեան կանոնագրի 25 րդ յօդուածին համաձայն (Տէ–սԼո–բի 2 րդ հատոր երկրորդ երես), հասարակութեան կընենք հետեւեալ ազդարարութիւնը։

Ով որ ուզէ ձուկերու որսորդութիւն ընել տարուան այն եղանակին — ինչպէս վարը նշանակուած է—որ կարգիլուի, վերաբերեալ օսմ. լիրայէն մէկ ամբողջ օսմ. լիրա տուգանքի պիտի դատապարտուի։

Մէկէն հինգ օսմ. լիրա տուգանք պիտի սահմանուի այն ամէն անձերուն որ ձուկեր կամ ծովային ուրիշ արտադրութիւններ ծախեն կամ չրջաբերեն արգիլուած եղանակին մէջ։

Ա. Ոստրէներու (էոՆԷրէպէս), ուլականջներու (ֆիպէս) և կտիններու (պէՆիզ Ռարաղ) և ընդհանրապէս բոլոր կակղամորթերու որսորդութիւնը, վաճառումը, չրջաբերութիւնը արգիլուած է մինակ Զատկի օրէն մինչեւ 31 մայիս, 12 յունիս։

Բ. Բացառաբար այս արգելքը սկականջներու (միտեա) համար փոխուած է յունական երկու պահքերուն, առաքելոց եւ Սուրբ կոյսի պահք։

Գ. Խեցգետիններու (ըստագոզ), լոՆ-սպէ (պէօճէք) և ուրիշ ամէն տեսակ ողորկապատեաններու որսը, վաճառումն ու չրջաբերութիւնը արգիլուած է, մինակ Զատկի օրէն մինչեւ 31 մայիս, 12 յունիս։

Դ. Միեւնոյն արգելքը ամբողջ տարուոյն մէջ որոշուած է այն բոլոր խեցգետիններու և լանկուստներու համար որոնք հասակի երկարութիւնը—պոչի ծայրէն մինչ աչքը—20 սանթիմէթրի չի հասնիր։

Ե. Նոյնպէս արգիլուած է նախ մարտ 20 ապրիլ 1 էն մինչեւ 19/31 մայիս, արքայաձուկի (պարպու–նէա ԼԷէէր), օմարինի (պէՆոփոբ) խարտոցաձուկի (Բէսէ), ոսկեձուկի (Դրճան) բագրոսի (պէՆակէրէպ) ծիծեռնաձուկի (Գէբլանէրճ), սքորբինի (սէոբէ) և քոպիի (էայ) և երկրորդ յուլիս 20 օգոստ. 1 էն մինչեւ 3/15 սեպտ. լէվրէկի, աքանթէի որսորդութիւնը, վաճառումը, չրջաբերութիւնը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

26/7 ապրիլ 1897

ԲԱԶԶ

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մանմուտ Փաշա, Ապուտ էֆէնտի Նէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափս վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամէնէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ դիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պելճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընդէր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլո–ր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 զրշ.

540 56—100

DESPINAKIS

ՔԱՖԷ ՌՈՒԱՅԵԱԼ

CAFÉ ROYAL

Բերայի շիտակ ճամբան,

Պանգոթոմանի մասնաճիւղին ճիշդ դիմացը

Ամէն տեսակ առաջին կարգի ըմպելիքներ շատ ածան. սոյն զրասարանի վարձակալը Մ. Տ. Կ. Տեսրինաքիս ըլլալով բան մը չէ խնայած իր յաճախողները զոհացնելու համար. լաւ եւ Քարմ գարեջուր ու Պաֆիսնայի զուտ խաղողէ շինուած օղեաք կը գտնուի սոյն զրասարանին մէջ։

Այս առթիւ կը յայտարարուի եւս որ Պաֆիսնայի հանրածանօթ քոնեաքը որոյ միակ ներկայացուցիչը Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ մէջ Մ. Տ. Կ. Տեսրինաքիս է, կը ծախուի իր կեդրոնատեղին որ ի Ղալաթիա, Զիւլֆաքի փողոց, Թիւ 23։

Ցիշեալ քոնեաքը զուտ եւ անխարդախ ըլլալով տկար սոսաւորներու համար շատ յարմար է գործածելու եւ մանաւանդ բժիշկներէ յանձնարարեալ։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեմբերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղերը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ՍՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ
Ղալաթիա, Բրուքէն վրայ (հին Մաքսատան դիմաց)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ՐԷՐԲԷՆ

ՏԻՊԱՅՈՒՆ ԳԻՆԻ ՈՒ ՕՇԱՊԱԿԸ
(ՖԻՆՈ-ՇԱՄՊԱՆԻ ՀԱՐ ՇՈՇՈՎ)
VIN et SIROP de DUSART

Տիպայոյ գինին ու օշապակին մէջ գտնուած լրիւ-ֆոսֆոր որ չեն ա մեկներ ուղեղի վիճակագրութիւն է։
Ուսկրաթիւր ուժոյ սակաւութիւնը կը լրացնէ ու կը զարգացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ծերացեալ ազգաց։
Ջրի նիւթերը այս գինին ու օշապակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փսխեր և աւելի կորովի ուրախ կը ծնին։
Լաքտա-Ֆոսֆատը ստամոքսին կամքը կը շտապցնէ և ազատը կը պատրաստէ ընդունմանան հեւանգութեանց։ Իր ազդեցութեանցն ակռաները շատ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ Ա.

ԳԻԼԱՑԱՆԵՐ
ԳՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԴԻՄՈ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՌՈՒԹ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ցնծելու համար գլուխցաւերը կամ ամենէն բուռն ղաղջաւերը, առանց ջնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. Ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները Ա.

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 21 3 Օտէսայի ուրբանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 22 4 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի ուրբանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէէսի ճամբով
Դշ. 23 5 Սուրմանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 23 5 Սեվաստոպոլ սուրմանդակ, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ. 24 6 Օտէսայի ուրբանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 25 7 Աղեքսանդրիոյ Սուրմանդակ, հոն Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱՍԴ. — Ապրիլ 22 4, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Բրի բօլի, Ինչլեան, Նաֆա եւ Յոր-Յաֆա գնացող գեղեցիկ 563

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբո-լի և Արէ-Բլեյց Դէջ- Բառնոպ
շաբաթական

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգորիան	10700	Ֆլավիան	3500
Առմենիան	10500	Էտիրշիրն	3500
Բէլգրիան	10500	Ալբրժ.րն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալէքրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Դրապիան	3000
Դոլմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ձորձիան	800	Անտալուզիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալդաշիրն	2500
Ֆիրենիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	370	Մինեռ	900
Վալենիան	3700	Օրոդոս	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆաղիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղաւթիոյ մաքսատունն հանելու համար։ Ի բենց հրահանգը դրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԱՌԱՆՑ ԼԻԲԻՏՍԻՈՆԻ

Ն. Կայս. Վեհ. Սուլթանի հայթայթիչ ghun Dogdou տունը որ շատ լաւ ծանօթ է Պոլսոյ մէջ Ֆրէտրգիան խան ուր երկար տարիներէ ի վեր կը գործէ. այս անգամ, իր զոհացում բազմաթիւ յաճախորդներու պահանջներու տալու համար, մասնաճիւղ մը բացած է Բերա. Տէօլթ Էօլ ազգր թիւ 440 աւստրիական նամակատան քով Khédivial palaceին դիմաց, ուր մանրամասն վաճառումներէն տեղի կունենան այն միեւնոյն և ընտրեալ գիներով, ինչպէս Պոլսի կոզմի վաճառատան մէջ։ Դիտնալով որ յաճախորդները միշտ նախապէս գիտնալ կուզեն ապրանքին գինը, իրենց գնումները անոր համեմատ կարգադրելու համար, անոնց այս փափաքին զոհացում տրուած է, ապրանքի իւրաքանչիւր տեսակին վրայ — յետագայ ցուցակին համեմատ — նշանակելով միօրինակաւ անփոփոխ գին մը 12¾ դրշ. որ պարզապէս ապրանքին գնուած գինն է, շատ անգամ այդ գինէն ալ վար։ Ուրեմն ամէն մարդ որ կը փափաքի լաւ պայմաններու մէջ ընտիր ապրանքներ գընել պէտք է այցելէ յիշեալ մասնաճիւղը, ուր առաջին ակնարկով պիտի համոզուի թէ ապրանքներու աղեկութեան թէ գներու բացառիկ և շահեցուած ժամանակաց։

Աւասիկ ապրանքներու ցուցակը գին 12¾։

2 կտոր	անօձիք շապիկ զուլիցերիական ասեղնագործութեամբ կիներու համար	
1 »	Գիշերաշապիկ զուլից. ասղնգրծ. և թեղրիքով	կիներու համար
1 »	Անօձիք շապիկ զուլից. ասղնգրծ. extret-riche	կիներու համար
1 »	Աւդրավարտիկ զուլից. ասղնգրծ.	կիներու համար
2 »	Cache-corset fantaisie	կիներու համար
4 մ. 3 »	» fantaisie	գունաւոր կիներու համար
1 »	Զուտ մուշէ ֆանէլա կապոյտ կամ ուրիշ գոյն	կիներու համար
2 »	Սպասի ի դերձակէ ֆանէլա	այրերու համար
1 »	Ֆրանսական առողջապահական ֆանէլա (Տր. Սաթէի սիստէմով)	այրերու համար
1 »	Անգլ. շապիկ օձիքով և առանց օձիքի	այրերու համար
6 »	Կեղծօձիք լաւ կտաւով, այլ և այլ դրութեամբ	այրերու համար
1 զոյգ	Ֆրանսական անդրավարտիկ	այրերու համար
1 »	» անդրավարտիկ սկովտական դերձակէ	այրերու համար
4 »	Ֆրանսական գուլպայ սև կամ գծաւոր սկովտ. դերձան է կիներու համար	
3 »	Ֆրանսական գուլպայ գունաւոր սկովտ. դերձանը կիներու համար	
2 »	Ֆրանսական գուլպայ սև կամ մետաքսէ գիծերով սկովտ. դերձանով	կիներու համար
6 կմ. 5	Գուլպայ ֆրանսական սկովտ. դերձ. գունաւոր	այրերու համ.
4 »	Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն սև կամ գորշ	այրերու համար
3 »	Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն գծաւոր կամ սկովտ. դերձանէ	բանած այրերու համար
12 կտոր	Ճերմակ թաշկինակ խծպուած	այրերու համար
6 »	Ճերմակ թաշկինակ խծպուած և գունաւոր	կիներու համար
4-3 »	Ֆրանսական թաշկինակ խիստ ճերմակ կտաւէ և գունաւոր	կիներու համար
4 3 »	Ճաքոնական թաշկինակ մետաքսէ եղերքը բանուած	կիներու համ.
1 »	Ճերմակ թաշկինակ ճաքոնական մետաքսէ	այրերու համար
6 »	Անձեռոց լաւ կտաւէ	
6-3 »	Մեծ անձեռոց դամասկեան կը-տաւէ	
6 4 »	Ճերմակ կամ գունաւոր անձեռոց	
3-2 »	Ճաքոնական մեծ անձեռոց	
1 »	Մեծ սփռոցանելի (փէշտիմալ) լոգանքի համար	
1 »	Սեղանասպաս ութ հոգիի համար ճերմակ կամ գունաւոր	
2 »	Պղտիկ անձեռոց դամասկ. կտաւէ	
1 տուփ	Որ կը պարունակէ մէկ կտոր օճառ, երկու չիչ անուշահոտ եւ մէկ երեսի փոշի ընծայի համար	
2 չիչ	Օ տր քոլոնիը գեղեցիկ տուփի մը մէջ	
1	Ամերիկեան ժամացոյց Նիքէլէ	
6 կմ. 4	Կտոր զուլիցեր. ասղնգրծ.	շատ հարուստ

Ապահովագր. ընկերութիւն
ԹՐԻԷՍԴԷ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄ ԻՒԱԾ 1831ԻՆ
ՀՐԴԵՀ ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. գործակալ, ԱԼՖՈՆՍ ՍԻԶՕԱՆ
Ղալաթիա, Քամանտս խան թիւ 2
548 109—150

ՍԻՏՆԷՑ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԱՌ. ԱՌԱՆՑ ՍՏԻՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒՐՈՊԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զանկիները անկրկնելի Շէֆիլտ բոլոր մեր ազգին մէջ կը պատրաստուին եւ անհաւանելի ամենաւնտրնեալ մարքան կը կրեն։ Ամենէ այդ զանկիներու կեղծը կը հիմնեն եւ անկրկնական տառերը չնանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւորզանկիներուն վարկը կը կոտրեն։

ՆՕՎԻԼ եւ որդւոյ գործարանին արտադրութիւնքն այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն դնեն դանկիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքայիր ու անկրկնական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փոփոխողներու ցոյց պիտի տուին վկայականներ, որ կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու տկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ զգայներ, պատուհանագներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առուծոյ բլամէ զգայներ, պատուհանագներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրանցներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոնակներ, հրթիռի մեհեանաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնքնին կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։ 564

ՇԻՐՔԷՔԻՐ ՀԱՅՐԻՑԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1897 Մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ յետոյ տեսորինութիւն

(Բոլոր կէտերն օրերն) Եւրոպական եղերքէն

Կամուրջ Լիքոս շրջենաւոյ երթեւեկումն

ժ. Վ.		Թ.
11 30	Ր. Ա.Դվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյր-Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր.Հիսար պիտի հաղորդակցի	43
12 45	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍՍՆ. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	40
1 —	Ենմ.Մզպ.Պէօր.Թրպ.Պէյր.Բշ.պահ.Զպզ. Գնլ. Ա. Հար. Գնտ. Վանր. (Վանր.հաղորդակցելով Ուր.ները Զնկ- Պէյլ-Գզկ-Պէշ.	46
2 —	Ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ. Ենք.Պէշիկ. պիտի հաղորդակցի Վանր.	18
2 50	Ր. Ա. Դվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍՍՆ. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ. Պէպ. Պէշ. Պէպէրի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի (ուր-ները Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	19
4 30	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍՍՆ.Միր. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Պշր. (Պ պէրի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ուր.ները Արն. Գրչ. Օրթ.	45
5 45	Ենմ. Մէզ. Պէօյ.Թրպ.Պէյզ. Ենք • Խոթ. Գանլ. Պօյճ • Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր.	32
6 45	Ենմ. Մզպ • Պէօյր • Թարպ • Պէյզ • Ենք• Մրկ• Ր.Հս. Պ.պ• Արն• Գրչ. Պէյլ. Օրթ Պշ. (Պէյզօզ Զիր-զար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	21
8 5	Ա.Ր.Դվ. Ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ.Ենք. ՍՍՆ. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշր.	18
10 15	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ. Ենք. Մրկ • Ր. Հիս, Պէպ. Արն. Սրթ. Պէշկ.	20
	Ենթէրլէն Կամուրջ Լիքոս շրջենաւ	
11 45	Ենք.ՍՍՆ.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	45
2 35	Ենք.ՍՍՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	17
	Պէրէթէն Կամուրջ Լիքոս շրջենաւ	
11 45	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր	20
12 15	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշր.	45
12 45	Ր.Հ.Պէպ.Ա նվ.Գրչ.Օրթ.Պշ.	21
1 40	Ր. Հիս • Պէպ • Արն • Գ չ • Օրթ • Պէշ •	20
2 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ Պշր	32
3 5	Պէպ. Արն. Գարբ. Օրթ. Պէշ.	17
4 5	Պէպ.Արն.Գչ.Օթ.Պշր.Գպշ. բացի ուր.	20
4 45	Պէպ. Արն. Խոբ. Օրթ. Պէշ.	17
5 30	Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր. բացի ուրբաթէ	19
10 :5	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	46
	Ասիական եղերքէն Կամուրջ Լիքոս շրջենաւ	
11 45	Գնտ-Վանք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-	19
11 45	Պէյզ-Բշպ.Զպզ-Գանլ-Ա-Հիս- Գնտ- Վան. (Վանքր- կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Պէշ.	44
12 30	Պէպ. Վանք- Զնկ- Պէյլ- Գզկ- Պշր- բացի Ուրբաթէ	32
1 30	Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գանլ, Ա. Հիս• Գնտ. Վանք• [Վանք. շոգ. պիտի հաղ • ուր-ները Զէնկ• Պէյլ• Գզկ. Պէշ•	46
1 40	Գզկ- Իսկ• բացի ուրբաթէ	
2	Պէյզ-Բշպ-Ենք. .Գանլ-Պօյճ-Ր-Ա-Հ-Գանտլ • Արն-Վանք.Զնկ•Գզկ.Պէշ-	28
2 10	Վան• Զէնկ Պէյլերպ• Գուզկ. Պէշ. Գպթ. բացի ուրբաթէ	43
3 —	Գզկ • Իսկ • բացի ուրբաթ	41
3 —	Պէյզ • Բշպճ • Զպզ • Գնլճ • Ա • Հ • Գնտլ • Պշր • (Ա • Հ • պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վանք Զէնկ. Պէյլպ • Գզկ • Պշր •	44
3 5	Վանք. Զէնկ. Պէյլ• Գզկ. Պէշ.	28
3 45	Ա • Հ • Գնտ • Վանք • Զնկ • Պէյլպ • Գզկճ • Սկիտ• բացի ուրբաթէ	43
4 30	Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ. (Վանք.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ.Պէյլ• Գուզ• Պշր.	40
5 10	Վանք.Զնկ.Պէյլ Գզկ. Պշր բացի Ուրբաթէ	46
7 15	Պէյք. Բշպ. Ենք.Զպզ.Գնլճ.Մրկ. Ր.Ա.Հս-Գնտ- Պէպ.Արն.Վանք.Զնկ-Պէյլ-Օրթ.Գզկ-	

Պշր. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշր. հանդիպակէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի 28

9 —	Պէօյր-Թրպ-Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.	17
10 15	Պէյզ-Ենք-Գնլճ-Ա-Հ-Զնկ-Պէյլպ.Պշր.	45
10 20	Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը10 50ին	46
10 35	Գուզկ. բացի Ուր.	42
11 —	Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	21
11 10	Վանք.էն » » » »	19

(Բոլոր կէտերն օրերն) Կամուրջէն Եւրոպական եղեր+ երթեւեկող շրջենաւոյ ժամերը

1 —	Պէշ. Օրթ- Արվ. Պ.պ. Ր.Հիս. Պօյճ.Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Դվ.	19
2 30	Պշր.Սրթ.Գրչ.Արն.Պ պ.Ի.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ, Պէօյ.Մզպ.Ենմ.	45
3 35	Գապ, Պշր. Գզկ- Օրթ. Պէյլ- Զնկ- Արնվ- Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-Ենք-Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ.	21
4 —	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. ՍՍՆ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ։	32
5	Գապ.Պշր.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վանք.Արնվ,Գանտ. Ա.Ր.Հս.Գնլճ,Զուպզ,Բշպ,Պէյզ.	28
6 —	Գապ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ.Գզկ.ներ	18
7 —	Պշր. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գզկ.Ենք.Պէյր • Թրպ.Պէօյ։	17
7 40	Պէշ• Սկիտ տար	
8 30	Պշր.Սրթ.Արնվ. Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ•Ենք. Թրպ. Պէօյ• Մզպ. Եէնիմահալէ	20
9 45	Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. Պէպէքէ Եէնիմ, զացող շոգենաւ Նոտտ պիտի հաղորդակցի	44
10 5	Պշր.Պէպ. Ր.Հս. Պօյճ,Միրկ,ՍՍՆ,ենքԹրպ, Պյր.Մէս•ենմ.(ուրբաթ օրերը Սրթ.Արնվ)	40
10 55	Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.ՍՍէս. Ենքր. Թրպ. Պէօյր•Մէզ• Ենիմ.	18
11 30	Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենիմ.(ենք.էԲշ.Պէ զ. զացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	46
11 40	Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Միրկ. ՍՍՆ ենք.	45

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շրջենաւոյ ժամերը

1 —	Ուղղակի Ր • Հիսար	20
1 50	Ուղղ կի Պէպէք	32
3 15	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթները	20
4 5	Ուղղակի Պէպէք	17
50	Ուղղ կի Պէպէք բացի ուրբաթները	19
10 35	Պշր.Օր.Գրչ.Արն.Պ.պ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Պօյճ. Գնլ.Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր	28
11 15	Գապ.Պշր.Սրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. Ր.Հ. Պօյճ. Ենք.	17
11 45	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	21
12 15	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէք.	20

Կամուրջէն Ասիական եղեր+ երթեւեկող շրջենաւոյ ժամերը

1 40	Ուղղակի Վանիրէօյ (բացի ուրբաթէ)	43
1 30	Պշր • Գզկ • Պէյլ. Զնկ • Վանք•Գնտ • Ա.Հիս• Գնլ • Զպզ • Բշպ • Պէյզ •	44
2 50	Իսկ.Գզկ Պ.յլ.Զէնկ.Վանք.Գնտլ.Ա.Հ. Գնլճ. Զպզ• Բշպ. Պէյզօզ	40
3 10	Ուղղակի Ա.Հիս. բացի ուրբաթէ	43
4 25	Պէշիր,Սրթ.Պէյլ-Զէնկ.Վանք. բացի ուրբ •	46
8 45	Պշր•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վանք•Գնտ. Ա.Հ. Գնլճ. Զպզ.Բշպ-Պէյզ.	45
9 35	Պշր•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վանք•Գնտ•Ա.Հիս ուրբ. օրերը 15 վայրկեան վերջը	46
10 15	Իս, Գուզկ• բացի ուր•է	42
10 20	Պշր• Գնտ• Ա.Հս•Գնլ• Զպզ• Բշպ• Պէյզ• Մէզ• Ր.Ա• Գավգներ	43
10 30	Պէշր• Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Ուրբ•ները 20 վրկն.վերջը Գզկ• Գնտ. Ա.Ր.Հս• Պօյճ. Գնլճ,ենք•Բշպ•Պէյզ•	19
10 40	Իսկտ.Գզկ• բացի ուրբաթէ)	21
11 —	Պշր•Գզկ• Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Պէպ• բացի ուրբաթէ	32
11 20	Գնտ.Ա.Հս•Գնլ•Զպզ•Բշպ•Պէյ•Ուրբ• օրերը Գուզկուանմուզ	
12 —	Պէշրգեան Պէյպլ. Զնկ.Վանր. Արնվ.	19

ԻՄԿԻԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 45			
12 30			6 15 Պշր.
1 —		12 15	7 5 »
1 30	Պէշիկ.	12 50	7 40 »
2 —	6 50 Պէշիկ.	1 15 Գզկ.	8 20
2 30	7 50 Պշ•.	1 50 Գպ.	9 —
3 —	8 50ՀՆզշ.Պշ	2 25	9 40
3 15	Ֆէրպ. 9 35	2 40 Գզկ.	10 15 Գզկ.
3 35	9 45 Ֆէրպ.	3 30	10 30 Ֆէրպ
4 15	10 — Պշ.		10 40 Գզկ.
4 35	Վոսփոր 10 35 Գզ.Գպ.	2 50 Վոսփոր	1
4 45	Ֆէրպ. 11 — Գզ	4 :5	11 25 Գզկ.
5 10	11 Ֆէրպ	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
5 40	11 20	5	
6 15	Պշր. 12 —	5 40	11 50
		6 30 Ֆէրպօթ	12 15

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 45	6 50 Պշրթ.	12 15	6 15 Պշր.
12 30	8 Պշրթ.	1 5	7 5 Պշր.
1 15		1 30 Գպ.	7 40 Պշր.
2 —	8 45	2 20	8 20
2 45		3	9 —
3 25	9 30	2 50 Վոսփ	9 45
3 15	Ֆէրպօթ 9 45Ֆէրպ.	3 40	10 15
4 5	10 15	4 — Ֆէրպօթ	10 50Ֆէրպ.
4 40	10 35	4 45 Պէշ.	10 40
4 25	11 —Ֆէրպ.		11 :0 ,1 10
5 45	Ֆէրպօթ 11 10	5 30	11 30Ֆէրպ.
6 10	Պշր. 11 45 11 20	5 40Ֆէրպօթ	11 45
	12 05		12 15

ՀԱԲԷՄ ԻՄԿԼԷԻՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 —	Հաբէմէն Սալանգ բացի Կիր.է)	
4 —	» » բացի ուր.է	
10 40	» » բացի ուր• կիր• օրերէ)	
11 25	» ուր• կիր• ժ. 10.45ին	
1 30	Կամուրջէն Հաբէմ Սալանգ բացի կիր.է	
3 30	» » » բացի Ուր.է	
10 10	» » անտի Սալանգ բացի ուր• կիր• օրերէ	
11 10	» » » Սալանգ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։	

ԻՄԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՄԿԼԷԻՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱՔԱՇԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՄ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15	Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրբէճի
4 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 —	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 —	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
6 30	Սիրբէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30	Սիրբէճիէն Գպթ•Իսկիւտար

Թան•—Օգը մոգապատ եղած ատեն, շոգենաւ իրենց տեղը չեն մեկնիր։

CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ
Ոչ- ոչնչ երկաթ ընդամենը Լիվերբուլ և Արէ-Բլեյց Դէջ-

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ումպրիա	7718	Պոմնիա	4531
Էղրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Մէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ապաս	2393
Բաւոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Մէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Մինիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբրօ	2143	Մարոգգօ	1895
Քէտար	1876	Քամանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ, Պօրթսայթ, Մէջէրկաֆէնթ
և Սկոթ Ոչ մէջ- բառնոպ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բամէկ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրէիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Թէրա	2250
Ֆարոս	3000	Եֆինրս	2000
Սամանլի	3000	Կասրընի	1500
Դարիոթիս	2500	Կիլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՃՃԷՑՄՈ ՄՍՈ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ